

СОВЕТ КОСМОНАВТИКАСИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1978 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИКА БОШЛАГАН • № 63 (17.056) • 17 март 1978 йил, жума • Баҳоси 2 тийин.

Космонавтар анъанага мувофиқ, ҳар гал парвоз олдида В. И. Ленин уй-музейида бўладилар. «Союз-26» космик кемаси экипажи — кема командири Ю. В. Романенко (чапда) ва бортинженер Г. М. Гречко (о'ртада) Лениннинг Ирремдаги уй-музейида бўлишган пайт. (ТАСС фотохроникаси).

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ» ОРБИТАЛ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ КОМПЛЕКСИНИНГ УЗОҚ МУДДАТЛИ КОСМИК УЧИШИНИ ТАЙЁРЛАШ ВА АМАЛГА ОШИРИШДА ҚАТНАШГАН ОЛИМЛАР, КОНСТРУКТОРЛАР, ИНЖЕНЕРЛАР, ТЕХНИКЛАР ВА ИШЧИЛАРГА, ҲАММА КОЛЛЕКТИВЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРГА Совет космонавтлари Ю. В. Романенко, Г. М. Гречко, В. А. Жонибеков, О. Г. Макаров, А. А. Губарев ўртоқларга, Чехословакия космонавти ўртоқ В. Ремекка

Азиз ўртоқлар!
Бутун ер юзининг кишилари бортида Совет ва Чехословакия космонавтлари ишлаган «Салют-6» — «Союз» совет орбитал илмий-тадқиқот комплексининг узоқ вақт космосда учиниши бўлди ва буни қўзғатиб берди.
Совет космонавтлари Юрий Романенко билан Георгий Гречко ер атрофи фазосида космонавтика тарихида энг узоқ муддатли учини қилдилар. Бу учини 96 кун давом этди. Шу учини чоғида космонавтларнинг космосга чиқиши, бориб қайтувчи икки экспедиция ҳамда «Прогресс-1» автомат юк кемасининг ёрдами билан станция ёқилганини тўлдириш муваффақиятли ўтказилди.
«Союз-27» космик кемасининг экипажи — космонавтар В. А. Жонибеков билан О. Г. Макаров ўртоқлар орбитал комплексда космонавтар Ю. В. Романенко ва Г. М. Гречко ўртоқлар билан бирга беш кун ишладилар.
Космонавтика тарихида илк бор СССРнинг космонавт-учувчиси А. А. Губарев билан ЧССР граждани В. Ремекдан иборат халқаро экипаж орбитал комплексга чиқазилди. Улар комплекс бортида етти кун ишладилар.
«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космонавтларнинг иш чоғида жуда катта илмий-техника программаси бажарилди. Астрофизик, медицинавий-биологик, технологик ва геофизик тадқиқот-

лар ўтказилди. Ер юзи ва жаҳон океани акваториясини, ернинг табиий ресурсларини ўрганиш мақсадларида ўтказилган қўзғатиш ва сўйма қилишлар натижасида жуда кўп илмий маълумотлар олинди. Совет Иттифоқи билан Чехословакиянинг олимлари ва мутахассислари тайёрлаган бир қанча қўшма экспериментлар амалга оширилди.
Социалистик мамлакатлар космонавтларининг биргаликда ўқишлари космик фазони «Интеркосмос» программасида қатнашувчи мамлакатлар тинчлик мақсадларида пилани оловчи ўтказиётган тадқиқот этиш ва ундан фойдаланишда янги босқич олиб беради. Социалистик ҳамдустлик мамлакатлари олимлари ва космонавтларининг ҳамкорлиги социалистик мамлакатлар ўртасидаги қардошлик муносабатларининг ёқини далилдир.
«Салют-6» — «Союз» орбитал комплекси экипажининг узоқ муддатли ва мураккаб илмий ҳамда экспериментал программани муваффақиятли бажарганлиги КПСС XXV съездининг космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқот этиш ва ундан фойдаланишчи ҳамма чоралар билан ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга оширишга қўшылган янги катта хиссадир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети, азиз ўртоқлар, Юрий Викторович Романенко, Георгий Михайлович Гречко, Владимир Александрович Жонибеков, Олег Григорьевич Макаров, Алексей Александрович Губарев ва Владимир Ремек, сизларни тошхонқил жуда яхши бақарилганлиги билан самимий тўғралайдилар.
«Салют-6» — «Союз-26» — «Союз-27» — «Союз-28» транспорт кемалари ҳамда «Прогресс-1» юк кемасини тайёрлаш, учирини ва учиниши ўтказишга тайёрланган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар, ишчиларни, космодром ҳамда ердаги ўлчов команда пунктларини ва денгиз кемелари мутахассисларини, ҳамма коллективлар ва ташкилотларни кизгин муборакбод қиламиз.
Азиз ўртоқлар, бутун инсоният фаровонлиги бўлган фахр ва техника тараққиёти учун космик фазони тадқиқот этишда сизларга янгида-янги муваффақиятлар тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КОСМОНАВТЛАР ЮРИЙ РОМАНЕНКО БИЛАН ГЕОРГИЙ ГРЕЧКО «САЛЮТ-6» СТАНЦИЯСИДА ТАДҚИҚОТЛАР ВА ЭКСПЕРИМЕНТЛАР ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИБ БЎЛИБ ЕРГА ҚАЙТИБ ТУШИШДИ

Космонавтика тарихида космик фазода икки бошқарилган энг узоқ 96 кунлик учини муваффақиятли тугади.
Космонавт ўртоқлар Юрий Викторович Романенко билан Георгий Михайлович Гречко «Салют-6» орбитал илмий станциясининг бортида мўлжалданган илмий-техникавий тадқиқот ва экспериментлар программасини бажариб бўлишган, 1978 йил 16 март кунини Москва вақти билан соат 14 дан 19 минут ўтганда ерга қайтиб тушишди. «Союз-27» космик кемасининг туширилувчи аппарати Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган районда — Целиноград шаҳридан 265 километр ғарбда ерга қўнди.
Туширилувчи аппарат ерга қўнган захоти шу жойининг ўзида космонавтларнинг дастлабки медицина кўригидан маълум бўлишча, Романенко билан Гречко орбита бўйлаб узоқ учини яхши ўтказганлар.
16 март соат 11 да «Союз-27» кемаси билан «Салют-6» станцияси бир-бирдан анради. Кема торлозлангандан сўнг унинг бўлиналари бир-бирдан ажради ва туширилувчи аппарат пассив траекториясига ўтди. Ҳисоблаб қўйилган баландликда парашют системаси ишга солиниб, бевосита ерга қўнган масофада охира кўндириш моторлари ишлаш бошлади. Шундан сўнг туширилувчи аппарат ерга равион қўнди.
Романенко ва Гречко ўртоқлар ерга қайтиш олдида «Салют-6» станцияси ичидати системаларини консервация қилдилар. Орбитал станциянинг бундан бўёнги учини автомат режимида давом қилмоқда.
Ю. В. Романенко билан Г. М. Гречко ўртоқлар орбита бўйлаб учини 1977 йил 10 декабрь кунини «Союз-26» кемасида бошлагандилар. Кема «Салют-6» орбитал станцияси билан туташгандан сўнг экипаж илмий-тадқиқот комплексининг бортида мўлжалланган ишлар программасини бажаришга киришди.
20 декабрда экипаж охира космосга чиқди. Бунда станцияни сирғиди кўздан кечирди ва станциядан ташқарида профилактика ишлари ўтказилишини таъминловчи методлар ва конструкция ечилар текшириб қўриди.
1978 йилнинг 11 январда орбитал комплекс билан «Союз-27» космик кемаси туташтирилди. Бу кема космонавтлар

ТАСС АХБОРОТИ
В. А. Жонибеков билан О. Г. Макаровни станция бортига элтиб чиқарди. Орбитал станция билан икки бошқарилган икки кемани ўз ичига олувчи космик комплексда янги бор тўрт космонавтардан иборат экипаж беш кун ишлади.
22 январда икки бошқарилган комплекс учинишининг янги муҳим босқичи бошланди. «Прогресс-1» автомат юк кемасининг ёрдами билан космик учинилар практикасида илк бор мотор установкаларининг ёқилгани, зинага ҳаёт фазолатини таъминлайдиган ва илмий тадқиқотларни ўтказишда ишлатиладиган ускуна, аппарат ва материаллар орбитал станцияга олиб чиқилди.
3 март кунини «Союз-28» кемаси СССРнинг космонавт-учувчиси А. А. Губарев билан чехословакиялик космонавт В. Ремекдан иборат составдаги халқаро экипажини орбитал комплекс бортига етказди. «Салют-6» — «Союз-27» — «Союз-28» орбитал комплекси халқаро экипажининг етти кунлик учини чоғида Совет — Чехословакия бир қанча қўшма тадқиқот ва экспериментлари ўтказилди.
Илмий-тадқиқот орбитал комплексининг бортида халқаро экипажининг учини ва ишлари Ватан космонавтикасини ривожлантиришда ҳамда социалистик мамлакатларнинг «Интеркосмос» программаси бўйича космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқот этиш ва ундан фойдаланиш ҳоқосидати ҳамкорлигини ченгайтиришда сифат жиҳатидан янги бир босқич бўлди.
«Салют-6» станциясининг икки бошқарган ҳолдаги узоқ учини чоғида жуда кўп муҳим илмий-техникавий тадқиқот ва экспериментлар бажарилди. Учун программасининг катта бир қисми табиий ресурслар ва аτροφ муҳитини ўрганишга бағишланди. Космонавтар ўрта ва жанубий кегиликларда Совет Иттифоқи территориясини кўп марта фотосуратлар олдилар. Ер атрофи космик фазосида турли физик жараёнларнинг ўтиш характери тўғрисида янги маълумотлар олинди.
Янги материаллар олиш мақсадида вазисизлик шароитларида технология экспериментлари ўтказиш учун программа-

сининг муҳим бир қисми бўлди. Техник синовлар программаси бўйича бир қанча янги система ва приборлар жуда яхши лийштирилди, булар келгусидаги орбитал станциялар ва космик кемаларда қўлланилади.
Орбита бўйлаб узоқ муддат учини омиллари таъсирга одам организмнинг реакциясини ўрганиш борисида жуда кўп медицинавий-биологик тадқиқот ва экспериментлар ўтказилди. Бутун учини мобайнда космонавтар мунтазам равишда медицина кўригидан ўтказиб борилди.
Учини чоғида юксак иш қобилиятини сақлаш ҳамда зинага ерга қўнгандан сўнг унинг тортиш кучи таъсирга безарар қўнгишини таъминлаш учун у махсус ишлаб чиқилган восталардан фойдаланиб, доимо комплекс машқлар қилиб борди.
Бутун учини чоғида «Салют-6» станцияси ва космик кемалар бортидаги системалар ва аппаратлар нормал ишлаб турди. Мўлжалланган учини программасининг муваффақиятли бажарилиши космик комплексининг эксплуатация сифатлари юксак ва пухталлигини тасдиқлади, уч ой мобайнида транспорт кемалари билан «Салют-6» орбитал станциясини тўрт марта туташтиришга имкон берди ҳамда биргаликда космонавтар учиниларда қатнашун учун турли мамлакатлар космонавтарларини ташлаш ва тайёрлаш учун Совет Иттифоқида ишлаб чиқилган метод самарали эканлигини кўрсатди.
«Салют-6» станцияси, «Союз-26» — «Союз-27» — «Союз-28» космик кемалари ҳамда «Прогресс-1» автоматик юк кемасининг учини, шунингдек тадқиқот ва экспериментларни бажариш космонавтар, космодром, учини бошқариш маркази мутахассислари коллективларининг, команда ўлчов ва излов-куткарув коллективларининг янги ва уюшган ишлари билан пухта таъминланиб борилди.
«Салют-6» — «Союз» орбитал комплексининг бортида 96 кунлик учини чоғида ўтказилган, шу жуулдан бориб қайтувчи икки экспедиция ишланган пайтда ўтказилган илмий-техникавий ҳамда медицинавий-биологик тадқиқотлар ва экспериментларнинг натижаларидан социалистик ҳамдустлик мамлакатлари фан, техника ва халқ тўғрисидаги турли соҳаларда фойдаланилади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
СССР ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ А. А. ГУБАРЕВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ХАМДА ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун СССР Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси ўртоқ Алексей Александрович Губарев Ленин ордени ҳамда иккинчи «Олтин Юлдуз» медали билан мукофотлансин.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ А. А. Губаревнинг жасоратини тақдирлаб, қаҳрамоннинг юртида унинг бронза бюсти ўрнатилсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
ЧССР ГРАЖДАНИ ТАДҚИҚОТЧИ-КОСМОНАВТ ВЛАДИМИР РЕМЕККА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун ЧССР граждани тадқиқотчи-космонавт Владимир Ремекка Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилиб, Ленин ордени ҳамда «Олтин Юлдуз» медали тошхонқилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ ЧССР ҚАҲРАМОНЛАРИ

ЧССР Президенти ўртоқ Густав Гусак ЧИП Марказий Комитети Президиуми билан ЧССР ҳукуматининг тақдифига биноан космонавт-учувчи Ю. В. Романенко, Г. М. Гречко ва А. А. Губарев ўртоқларга «Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексининг халқаро экипажида космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун ЧССР Қаҳрамони» фахрий унвоини берди. (ТАСС).

ИСРОИЛ АГРЕССИЯСИНИНГ ПАЙИ ҚИРҚИЛДИ

ТАСС баёноти
15 март кечаси Исроилнинг танк ва моторлаштирилган пйеда қўшинлари Ливан — Исроил чегарасининг ҳамма жойида Ливан территориясига бостириб кириб, Сайда ва Тир шаҳарлари тўғрисида ҳужум қилди. Айни вақтда денгиздан десант туширилди. Исроил авиацияси эса Ливан шаҳарлари ва аҳоли пунктларига зарба бермоқда. Тинч аҳоли — аёллар, болалар халок бўлмоқдалар.
Суверен давлат — Ливанга қарши тўғридан-тўғри агрессия бошланганлиги қўнғиниб турибди. Исроил Ливаннинг жанубий қисминини ҳақиқатда оккупация қилиб олишдан, фаластинлик араб халқи қонуний миллий ҳуқуқлари таъминланиши учун матонатли курашчи бўлган Фаластин қаршилик ҳаракатини тор-мор этишдан иборат азалий репрессияи рўёба чиқаришга интилоқда. Ливанга бостириб кириш аяфасинда Исроил парламенти Фаластин Озолик ташкилотига қарши шафқатсиз қўриқини ва унинг раҳбарларини қонуний ниятлардан қўчи қилиб ташлашга қарор қилиб резолюция қабул қилганлигидан ҳам шун нарса қўриқиниб турибди.
Ана шуларнинг ҳаммаси Янги Шарқда тинчликка эмас, балки шу район ҳазинасини қайтадан бичишга уриштирган Исроил сибастининг ҳақиқий моҳиятини жуда очин-равшан фош қилди. Миср — Исроил сепарат мунозаралари тавароғидан ҳамма гап-сўзлар ва найранглар Исроилга қўнғиниб араб мамлакатларига қарши агрессия ҳаракатларини давом эттириш учун илқоб бўлиб келди ва шуларидан бўлиб қолмоқда. Яна шу нарса ҳам равшанлиги: Исроил қўшинларини ўз қўроқларига билан таъминлаб турган ҳеч бўлмаганда сўзкут билан қўллаб-қувватламаганида эди, Исроил бундай ҳужумни қила олмаган бўлар эди.
Хозир Ливанда содир бўлаётган воқеалар тор маҳаллини мижороз эмас, балки араб миллий озолик ҳаракатига, Янги Шарқдаги тангликни одилона бартараф этишга эришиш имкониятини ўзига олдиндан шайлаштириб етказилаётган зарбадир.
Шу райондаги ҳозирги воқеалар Совет Иттифонининг Янги Шарқ мижорозис бартараф этилмай қолаётганлиги, Исроил араб ерларини оккупация қилиб турганлиги, фаластинлик араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини обфоси қилаётганлиги қарбий тўқнашувларга олиб борадиган вақидий оқибатлар келтириб чиқариши мумкин бўлган вазиятни вуқудга келтириши тўғрисида неча марта қўнғиниб қилган оғошлантиришлар нақадар асосли эканлигини яна бир қарра тасдиқлайди.
ТАСС қўнғиниларини айвонга вақил қилинган: Совет Иттифоқи Исроилнинг Ливанга қилган қуроқли босқинини кесин қоралайди ва тинчликни қадрловчи ҳамма кишилари Исроил агрессиясини тўхтатиши ва унинг қўшинлари Ливан территориясидан дарҳол олиб чиқиб кетилиши учун ўз куч-гайратларини бирлаштиришга чакиралади. Янги Шарқдаги вазият яна жуда кесинлашганлигининг хатарли оқибатлари учун бутун маъсуллар Исроил ҳукуматининг эътиборига тушади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ Ю. В. РОМАНЕНКОГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА
«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида узоқ муддатли космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР космонавт-учувчиси ўртоқ Юрий Викторович Романенкога Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвоини берилиб, Ленин ордени ҳамда «Олтин Юлдуз» медали тошхонқилсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ Г. М. ГРЕЧКОНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ХАМДА ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА
«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида узоқ давом этган космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР космонавт-учувчиси ўртоқ Георгий Михайлович Гречко Ленин ордени ҳамда иккинчи «Олтин Юлдуз» медали билан мукофотлансин.
Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ Г. М. Гречконинг жасоратини тақдирлаб, қаҳрамоннинг юртида унинг бронза бюсти ўрнатилсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
ЎРТОҚ В. А. ЖОНИБЕКОВГА СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА
«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги учун ўртоқ Владимир Александрович Жонибековга СССР космонавт-учувчиси унвоини берилсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
ЎРТОҚ Ю. В. РОМАНЕНКОГА СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА
«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учини амалга оширилганлиги учун ўртоқ Юрий Викторович Романенкога СССР космонавт-учувчиси унвоини берилсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ В. А. ЖОНИБЕКОВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА
«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Владимир Александрович Жонибековга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвоини берилиб, Ленин ордени ҳамда «Олтин Юлдуз» медали тошхонқилсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ О. Г. МАКАРОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ХАМДА ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА
«Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учини муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР космонавт-учувчиси ўртоқ Олег Григорьевич Макаров Ленин ордени ҳамда иккинчи «Олтин Юлдуз» медали билан мукофотлансин.
Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ О. Г. Макаровнинг жасоратини тақдирлаб, қаҳрамоннинг юртида унинг бронза бюсти ўрнатилсин.
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ,
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1978 йил 16 март.

МАРДЛИК ВА ҚАҲРАМОНЛИК УЧУН
ЧССР Президенти ўртоқ Густав Гусак ЧИП Марказий Комитети Президиуми билан ЧССР ҳукуматининг тақдифига биноан тадқиқотчи-космонавт Владимир Ремекка «Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-та-

дқиқот комплексининг халқаро экипажини таъминлаш учун муваффақиятли амалга оширилганлиги учун ЧССР граждани тақдифига биноан тадқиқотчи-космонавт Владимир Ремекка «Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-та-

дқиқот комплексининг халқаро экипажини таъминлаш учун муваффақиятли амалга оширилганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун ЧССР граждани тақдифига биноан тадқиқотчи-космонавт Владимир Ремекка «Салют-6» — «Союз» орбитал илмий-та-

СЕЙСМИК РАЙОНЛАР ХАРИТАСИ

ИЛМИЙ ИЗЛАНИШ

Маттақурғон шахридаги Мар-Азимова «Правда» ноҳисси кутубхона фондига 42 мингдан зиёд турли китоблар бер. Ҳар кун китубхонадан 1800 ўқувчи баҳра олади. Су-ратда: кутубхона директори В. А. Тўраев фотоси.

Ўзбекистоннинг оддий физик картасига галактик эллипс чизилган тушунтирилган. Уларнинг ҳам раван кетган. дам ўрнат бўлиб чиққан чизилган нум ва тоғларнинг сарғиқ ва сарғиш бўёқларини ҳисоб, нум-кун во. ҳалар ва дарёлар орқали ўтган. Ҳар бир эллипс ичида «6», «7», «8» рақамлари бор. Энг катта — 9 балли сейсмик хатарли жойларни кўрсатувчи сегмент ва ярим доиралар юра чизилган билан белгилаб қўйилган.

Республика сейсмик районларнинг янги картаси шундай кўринади. Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси сейсмология институтининг олими шу карта устидаги ишларни поёнига етказди. Чизилган рақамлар ўнлаб ишларнинг кўп олим тадқиқотлари нф.о. далайд. Буниси Ўзбекистон сейсмик картасининг учинчи вариантдир. Институт директори республика фанлар академиясининг академиги Ғ. А. МАВЛОнов шу карта тўғрисида гапирарди: «Биринчи бор» сўзини тез-тез ишлатди.

— Янги карта, — деди олим, — сейсмология проблемаларининг тадқиқотлари га комплекс равишда ёндашиш актуалдир. Геологик ва геофизик изланиш ватизалари, химиклар, гидрологлар, геоэистларнинг кузатишлари назарда тутилди. Тадқиқотларда ҳозирги замон фан ихтиёрига берган энг янги металлур, ютуқлар ва имкониятлардан кең қўлдан фойдаландилди. Натичада регионнинг аввалгисига қараганда анча аниқ сейсмик характеристика бериш имконияти яқинда тубдан қайта кўриб чиқиш мумкин бўлди. Илк бор сейсмоген — зилзила ўчоқ зоналарини аниқлаштириш мумкин бўлди.

...Узоқ вақтларга олдимлар Қўзилқуми қариб но-сейсмик зона, ер бағри гол-да оқибат келган эдилар. Аммо бирлаш келиши билан қил-да қилганда энг кучли Газли зилзиласи рўй берди. Хўш, бу зилзила қандай келиб чиқди? Кейинги тадқи-қотлар чоғида, жумладан оундан ўн йил аввал, Қўзил-қумдаги ивездилган ишла-рида ер пўстлогининг верти-кал силкиниги тўстатдан пайкалганлигини эслаб қо-лишди. Ушанда бунга ортин-ча аҳамият берилмаганди: уни приборлар хато кўрсати-

шидан келиб чиққан ёки ку-затишлардаги ноаниқлик са-бабидан бўлган деб қўя қо-ришган эди.

Хўлоқуби, хатолук ҳам, но-аниқлик ҳам бўлмаганди. Қи-зилқумнинг ер бағри сейсмик Ўрта Осиё зонаси бошқа рай-онларидан ҳеч хам оқибатига эмас. Турон пилтаси ер ости тўқиларининг сўндирди. Лекин у хавфсизликка бата-мом нафил бўла олмайди. Унинг — иҳота қуввати че-сиз эмас. Ер бағрининг энг-ти-лиси йилгили бориб пилта-нинг улкан-улкан блокла-ринини гоят қаттиқ куч билан узати.

Олимлар чикраган кейин-ги Хўлоқуб шундай. Бу гаплар янги картада эмс э-тирилган бўлиб, Қўзилқумда рўй бериш мумкин бўлган зилзилалар кучи «7» ва «8» рақамлари билан белгилан-ди. Буни ҳам биринчи бор эълди.

Фаргона водийси терри-ториясида, республиканинг баъзи тоғ этаклари ва тоғлиқ

районларида сейсмик баҳо-беришда ҳам шунга ўхшаш тузатиш ва аниқликлар ки-рилди.

Институт директорининг кабинетидидаги катта графика-да Ўрта Осиёда кейинги йил-лар юз берган катта-катта зилзилаларнинг характери: Қўзилқумдаги Газли зилзи-ласи, Фаргона водийсидида Нисфара зилзиласи, Чирчиқ-нинг шимолида Чотқол этак-ларида бўлган зилзила ха-рактери аниқ этилди. Приборлар ер пўстлогиди рўй берган силкинишлар «кар-диограммаларининг аниқ чи-зиб кўрсатган. Шуларнинг биронтаси ҳам иккинчисига ўхшайди.

— Хўш, янги сейсмокарта устидаги ишлар, у билан болгиқ комплекс тадқиқот-лар зилзилаларнинг прогноз қилиш вазифасини хал этиш-ча бизни қанчалик яқинлаш-тирди, деб сўрамоқчисиз, шундайми? — деди Ғани Орифхонович. — Биронта зилзила олдидан айта ол-

БОРИС ПОЛЕВОЙ — 70 ЁШДА

ЖАСОРАТНИ МАДҲ ЭТГАН АДИБ

Мамлакатимизда атоқли совет адаби-борис Николаевич Полевойнинг номини эшитмаган ва китобларини ўқимаган одам топилмас керак. Унинг «Чин инсон нисаси» номида машҳур асарининг ҳақониди бошлари хатто мактаб ахристиматилардан ўрин олган. Худди шу асар асосида пра-тилган филм мамлакат ва чет эл экин-ларини кезиб чикди. Бу роман СССР хал-қлари тилларида 43 мартадан кўпроқ нашр этилган ва дунёнинг 43 тилига таржима қилинган. «Чин инсон нисаси» ўзбек ти-лида ҳам бир неча марта қайта-қайта бо-сиб чикарилади.

«Фақат шунга эмас, унинг «Олтин», «Еввой соҳида», «Олис фронт орнаси» номи романи, «Доктор Вера», «Анота-на» анойиб киссалари ҳам нўп миллатли адабиётимизнинг энг ёрқин саҳифаларини ташкил этади.

Борис Полевой Улуғ Ватан уруши йил-ларида «Правда» газетасининг мухбири эди. Уша йилларда «Правда» саҳифаларида дерали ҳар кунини оловди жанг мар-раларидан ёзган хавалари, мақолалари, очерклари босилиб турарди. Улуғ Ватан уруши ва унда соҳли кўрсатган мисли-си хакрамонлик шу сабабли ҳам ёзуви-ни индонинг бош мавзун бўлиб қолди.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

Дароқе, бугунги кун бе-худа ўтмади, Георгий Димит-ров билан яна бир марта кўри-шишга мурсас бўлдим. У билан ўзимни олдидида кутиб турган воқеалар тўғрисида мароқли сўхбат қилдим. Мен у билан хайрлашш учун кўришишга рухсат сўраб, ро-зилгини олган эдим. Бу гап унинг иш кабинетига урашша-диган бўлди. Аммо унинг су-зурига орасида муштим си-ғадиган ўйиқ китиле билан боришим ноқулай эди. Элин-ҳонадаги ўртоқларим жонига оро киримди. Уновларимга бир хил даражадаги харбий ахлаш менга ўш китилени бе-риб турди. Унинг китили аз-баройи катталгани меннинг елкамда вешақча осиб қўй-илгандек, ҳаялбиллаб турарди.

Муқаддас хоҳиш-истаги ҳам-дири. Ахир, ўзининг кўлгина ўткир социал, миллий, ахлоқ-қий муаммоларини империа-лизм халқлари, бамисоли картада қийла, аралаштириб ва ўзгача фикр юритувчилер-ни крематорийларда ёқиб им-кониятига эга бўлгандагина хоҳлаганича осон хал қила оlishи мумкинлигини билмади.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

«Уруш кунларида журналист биродарларим буш пайтларим-да кундалик ёши одамимдан қилишиб, қанчалар тоғажовоқ қилишарди! Ҳозир бо-ҳаво но-қулайлиги мени Софияга зан-жирланди этган «Правда»га ёза-диган бирон-бир нарса топил-май турган. Бир пайтда эса мен тағини кундалик дафтар билан машғул бўла бошладим.

СПОРТ

ЧММ ХОККЕЙ

«АНДИЖАНКА»НИНГ ЮТУГИ

Москвада анъанавий турнир-га старт берилди. «Спартак» кўнгили спорт жамаити Россия совети биринчилиги учун ўтказилган мусобақада саки-ки коллектив қатори «Анди-жанка» командиси қизлари ҳам куч синашмоқдалар. Хоккей-чиларимиз Анапа шахри қиз-лари билан учрашиб (15:0), дастлабки ютуқни қўлга кирит-дилар. Москва ва Қозон об-ластлари командалари учра-шувида 7:0 ҳисоби қайд қи-линди.

Ииллар ва одамлар

САТРЛАР САДОСИ

Гарчи бу йиллар тарих учун унчалик катта аниққисдаги даво бўлиб қисобланмаса ҳам «од-ди, заҳматқаш инсоннинг ҳа-дида қўллаб из қолдиришга лойиқ мўддат бўлиб хизмат қилди.

Деклама ва Эшонлар

Театр

НАВОНИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/III да Бир акти балетлар, 19/III да Улиқ мали-на ва етти баҳодир ҳақида эр-тан (12.00), Севилья сарторо-қи (19.00).

ТОШКЕНТГАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение бадий фильм, 12.50 — Кошар, 15.30 — Кинопрограмма, 16.15 — Шах-мат матабаси, 16.45 — Кошар, 17.15 — «Москва ва мос-невиллар», 17.45 — Ўрп ил, чин учун, 18.30 — Янгиликлар, 18.45 — Воқеаларга аталган шеърлар, 19.00 — «Жасорат», нинг, дала почтаси, 19.30 — Кошар, 19.45 — Врач суҳба-ти, 20.15 — «Ўтхаш вақти уч

ТОШКЕНТГАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение бадий фильм, 12.50 — Кошар, 15.30 — Кинопрограмма, 16.15 — Шах-мат матабаси, 16.45 — Кошар, 17.15 — «Москва ва мос-невиллар», 17.45 — Ўрп ил, чин учун, 18.30 — Янгиликлар, 18.45 — Воқеаларга аталган шеърлар, 19.00 — «Жасорат», нинг, дала почтаси, 19.30 — Кошар, 19.45 — Врач суҳба-ти, 20.15 — «Ўтхаш вақти уч

ТОШКЕНТГАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение бадий фильм, 12.50 — Кошар, 15.30 — Кинопрограмма, 16.15 — Шах-мат матабаси, 16.45 — Кошар, 17.15 — «Москва ва мос-невиллар», 17.45 — Ўрп ил, чин учун, 18.30 — Янгиликлар, 18.45 — Воқеаларга аталган шеърлар, 19.00 — «Жасорат», нинг, дала почтаси, 19.30 — Кошар, 19.45 — Врач суҳба-ти, 20.15 — «Ўтхаш вақти уч

ТОШКЕНТГАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение бадий фильм, 12.50 — Кошар, 15.30 — Кинопрограмма, 16.15 — Шах-мат матабаси, 16.45 — Кошар, 17.15 — «Москва ва мос-невиллар», 17.45 — Ўрп ил, чин учун, 18.30 — Янгиликлар, 18.45 — Воқеаларга аталган шеърлар, 19.00 — «Жасорат», нинг, дала почтаси, 19.30 — Кошар, 19.45 — Врач суҳба-ти, 20.15 — «Ўтхаш вақти уч

ТОШКЕНТГАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение бадий фильм, 12.50 — Кошар, 15.30 — Кинопрограмма, 16.15 — Шах-мат матабаси, 16.45 — Кошар, 17.15 — «Москва ва мос-невиллар», 17.45 — Ўрп ил, чин учун, 18.30 — Янгиликлар, 18.45 — Воқеаларга аталган шеърлар, 19.00 — «Жасорат», нинг, дала почтаси, 19.30 — Кошар, 19.45 — Врач суҳба-ти, 20.15 — «Ўтхаш вақти уч

ТОШКЕНТГАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение бадий фильм, 12.50 — Кошар, 15.30 — Кинопрограмма, 16.15 — Шах-мат матабаси, 16.45 — Кошар, 17.15 — «Москва ва мос-невиллар», 17.45 — Ўрп ил, чин учун, 18.30 — Янгиликлар, 18.45 — Воқеаларга аталган шеърлар, 19.00 — «Жасорат», нинг, дала почтаси, 19.30 — Кошар, 19.45 — Врач суҳба-ти, 20.15 — «Ўтхаш вақти уч

Совет Ўзбекистони Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. Телефонлар: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-55-05, 33-06-83, 32-53-04, масъула секретари — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06, ЎЛИМЛАР вағрига гурмуши — 33-34-69, 32-54-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарисни пропаяғиши — 32-55-70, халқаро хабр — 32-54-18, саноат, транспорт ва қангалат куришлар — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, кишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, «дебёт ва саябат» — 33-20-36, 32-54-26, Фав, мақолат ва олий ўқу орталари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, катлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-55-53, 32-53-16, 32-54-20, 32-53-21, 32-54-13, ялғозлария — 32-57-52 коммунистлик ғояига — 33-73-43, 32-51-92, саноат рифати — 33-73-43, 32-54-55, жамоатчилик, қабулхона — 33-89-26, 32-52-26, эълонлар 69лими — 41-81-42 ОБЛАСТ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-23; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 53-35; Хоразм — 51-24; Вухоро — 3-31-42; Қай қадар — 38-42; Фаргона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66; ҚАССР — 3-42-62; Спаянча олин учун — 33-02-92.